

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *T. L.*
Cím: *Miért van ez így?*

Forrás: *Pesti Napló*

Bp. 1916. VII. 30.

(Hely) — (Idő) — (Műfaj)

— En nem értem, hát miért nem esznek akkor kalácsot? — mondta a királynő komolyan és minden bizonynyal jóakarattal.

Valahogy ilyenformán gondolkozhatnak a mi pesti házi királyaink is. Telve jóakarattal, kissé álmélkodva a panaszon, de mindenesetre komolyan, azt mondják:

— Nincsen zsemlye? Hát egyenek turós süteményt, vagy dióskiflit, vagy csokoládés kuglófot, hiszen nagyon jó étel az.

Sőt lehet, hogy nem mondták ezt, lehet hogy nem is komolyan mondták, vagy nem is jóakarattal, de mindenesetre úgy tesznek, mintha mondták volna. Mert a rideg tények azt bizonyítják, hogy zsemlye nincs, ellenben az említett süteményeknek bővében vagyunk. Furcsa és lehetetlen állapot, hogy a kispolgári csemege, a ropogós zsemlye helyett ezt az arisztokrata ennivalót kényszerítik reánk mindenütt. Minden különösebb jóérzés nélkül esszük meg a kávénkhoz és azon elmélkedünk közben, hogy miért kell nekünk ezért a vacakért harminc, sőt negyven fillért leszurnunk (borralaló nélkül), mikor ezért a pénzért nyolc zsemlyét kaphatnánk.

Nem kerülne nagy fáradságba újra életrekelteni a zsemlye divatját és ennek fejében beszüntetni a cukrász-süteményt. A lisztviszonyoknak ez határozottan javára válna, mert a cukrász-süteményekhez elhasznált lisztből bőven telne

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

1916

Személy

A legújabb „pestiségek”

Nincsen elég tolla a magyar sajtónak, hogy a pesti élet furcsa fonátságait, naiv nagyképűségeit esztelen félreértéseit, eloszthatatlan értelmetlenségét és egyéb ilyen jó tulajdonságait elég-szer papírra tegye, megírja, megszólja vagy kifigurázza. Sok-sok ezer ilyen pesti probléma iródott már meg ezeken a hasábokon, de mihaszna, ha minden nap, minden óra, egyre újabbakat termel. A hétfejű sárkány, amelynek szempillantás alatt kinőtt a levágott feje, korántsem volt olyan szívsós és életerős, mint ezek a dolgok, amelyek számára, gyűjtőfogalomképen most már éppen ideje új szót alapítani; talán éppen „pestiségek”-nek nevezhelnök ezeket.

A legjobb áhírtermő talajon csakis jó és eredeti dolgok teremnek. „Jó földben terem a buza...” — mondja az a nóta, amely a ruca költészetének színhelyéről beszámol. Ilyen jó televény földet, mint a pesti, ahol minden sutaság, minden hóbert gyökeret tud verni, nagyon nehéz találni. Fogjuk marokra az ásót, emeljünk ki a földből tövestől pár ilyen diszvirágot, ültessük cserpbe és tegyük ki az ablakunkba.

Zsemlye helyett sütemény

— Miért tüntet a nép? — kérdezte csodálkozva Mária Antoinette, a szép francia királynő.
— Mert nincs kenyere!

(Oldal) zsemlyére és, ezenkívül a kenyérfogyasztás is csökkenne, tehát még maradna is fölös lisztünk. Az árát fel lehetne emelni két krajcárról háromra vagy négyre, de nem tizenhatra. Miért nem csinálják meg. Berlinben tilos a cukrászsütemény, még a csokoládés bonbon is tilos, mert ez édes-ség és nem feltétlenül szükséges, de szabad a zsemlye, a barnahátú, friss ropogós, fehérbélű zsemlye. Miért csinálják ezt minálunk éppen a visszájára. Próbáljanak egyenesebb utakon járni.

A fényüzés ellen

FEL! Nem harci riadó, nem kuruc nóta, hanem rövidítése a „Fényüzés Elleni Liga” nevének. Ez a liga néhány hónappal ezelőtt alakult, igen neves urhölgyek részvételével, hogy a női divatörület ellen küzdjön a háborus takarékoság szent nevében. A Liga megkezdte működését: híreket toborzott, jelvényeket csináltatott és üzőbe vette a

fényüzést. A férfinép belső elégtétellel szemlélte ezt a dolgot, az okos asszonyok szintén örömmel se-reglettek a FEL zászlaja alá.

Négyhónapos előkészület után most a Liga a komoly munka terére lépett. Felhívást tett közzé, melyben pályázatot hirdetett. A fény ellen. Ezentúl nem szabad önérzetes magyar nőnek fényt üznie. Tehetséges művészeket hívtak fel, hogy szabják meg, meddig a fény, meddig a homály. A pályázat, csinos, kerek díjakkal azt kéri a művésztől, tervezzenek fényüzés elleni estélytoalettet, fényüzés elleni utcai ruhát, fényüzés elleni egyebeket. A felhívás olvasásakor néhány kérdés merül fel:

Ha a fényüzés ellen küzdenek, minek az estély-toalett. És minek kellene az egyéb külön alkalmi ruhák. Ha olyan nagyon ellenzik a fényüzést miért nem egyesítik ezeket a ruhákat egy egységes formára. Vagy miért nem úgy, hogy az utcai ruhát, rákapcsolható egyszerű csipkediszszel, vagy egyéb estélyi toaletté lehessen előléptetni. Ha olyan nagyon kerülnek a fényüzést, minek kell drága pályadíjakat kitűzni, ami feltétlenül jó a művészeknek, de máris összeütközik a célul kitűzött takarékosággal.

Minek kell még a fényüzéssel is fényt üzni?

Banán és ananász

Aruhiány, közlekedési nehézségek, háborus viszonyok, hja, manapság nem lehet, a mai konjunkturák, a fenforgó körülmények, kiviteli tilalom...

Ezek a szakkifejezések és más hasonló mondások hangzanak felénk, valahányszor valami komoly árucikket keresünk. Cipőt vagy ruhát, keztyűt, papirost, zsebkést, alumínium-cdényt, borotvát, gummicsovét, szappant, bőr-erszényt, nyakkendőt, bajuszpedrőt, rétesalmát, fekete retket, vagy akármilyen szükségleti cikket akarunk vásárolni, mindig a fentebb csokorba kötött imponáló mondásokat vagdossák a fejünkhöz. Szóval semmi sem kapható. Vagy igen: Huszszoros szörnyáron. Babuskának cuclisüveg kellene. Nincs, mert nincs gummi, nem lehet behozni, hja, manapság nem lehet. Babuskától felfelé nagy-

apóig mindenki megszenvedi a piac helyzetét, nem kap azt, amit akar, mert nincs.

Nagyapó erre karjára ülteti babuskát, elmegy vele sétálni, hogy legalább egy kis levegőt szívejen, hátha arra még nincs behozatali tilalom. És elmennek a Váci-utcába meg a Koronaherceg-utcába, a Bécsi-utcába, a Szervita-térre, a Dorottya-utcába és más ilyen szép utcákba. És akkor nagyapónak is, meg babuskának is eláll a szája a sok csudától, amit a kirakatokban lát.

Francia selymeket, angol pipákat, svéd vadászkéseket, norvég pisztrágonkat, hollandi csiszolt gyémántokat, román hímzéseket és orosz pálinkákat lát a kirakatokban. Ha nincs is rájuk írva, hogy hol készültek, de olyanok, mintha most importálták volna valamennyit. Azután továbbmennek és agyonra ijednek a bámulkozástól, hogy mi minden látható.

Friss füge, félig éretlen banán, nagyszerű Olaszországban termett, svájci határon át érkezett, egészen friss, ragyogó fényű és ropogó szemű cseresznye, ráncos ananászok, nemes gyümölcsök, amilyenek csak a déli égöv alatt teremnek meg, itt kívántatják magukat a pesti kirakatokban.

Hát ezeket hogyan hozták át a határon? Miért lehet ezeket és miért nem lehet mást? Ehez bizony gyenge még a babuska feje, nagyapó pedig nem érti a mai hívságos idöket. Nagyapó csak azt tudja, ha éhezni kell, mindnyájan szívesen éhezünk, ha rongyosan kell járni, mindnyájan szívesen járunk rongyosan. De azt nem tudja, miért van, hogy fekete retket nem kap vacsorára, de banánt és ananászt igen, hogy a régi ruháját nem tudja kijavíttatni, de ujat angol posztóból szabathatna magának. Talán már nagyon öreg és nem fog az ezse az ilyen modern dolgokhoz.

T. L.